

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **Mgr. et Mgr. M. P.**, zast. JUDr. Bc. Kristýnou Bernáthovou, advokátkou se sídlem Wolkerova 2007, Kraslice, proti žalovanému: **ředitel Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje**, se sídlem Lidické náměstí 9, Ústí nad Labem, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 3. 10. 2023, č. j. 141 Ad 4/2022-33, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Návrh žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti **s e z a m í t á**.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Nejvyšší správní soud ve shora uvedené věci obdržel dne 14. 10. 2023 kasační stížnost žalobce (dále jen „stěžovatel“) proti v záhlaví označenému rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 11. 2022, č. j. KRPÚ-166539-10/ČJ-2022-0400KR-PK.

[2] Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl stěžovatelovo odvolání a potvrdil rozhodnutí náměstka žalovaného ze dne 12. 8. 2022, č. j. KRPÚ-77708-9/ČJ-2022-040008, kterým byl stěžovatel uznán vinným z toho, že se dopustil jednání, které má znaky přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 2 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, kterého se dopustil překročením nejvyšší povolené rychlosti o 52 km/h (mimo obec v úseku, kde byla nejvyšší povolená rychlost 50 km/h, jel rychlostí 102 km/h po odečtení tolerance stanovené výrobcem měřiče rychlosti). Za toto jednání byl stěžovateli uložen kázeňský trest pokuty podle § 51 odst. 1 písm. e) zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, a to ve výši 5 000 Kč, a podle § 51 odst. 1 písm. g) téhož zákona byl stěžovateli uložen též trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu 6 měsíců.

[3] Stěžovatel současně s podáním kasační stížnosti navrhl, aby jí Nejvyšší správní soud přiznal odkladný účinek podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Jako důvody pro jeho přiznání uvedl, že denně dojíždí

z místa svého bydliště v Karlových Varech do Prahy za zaměstnáním. Po práci a ve dnech pracovního klidu obstarává veškeré rodinné záležitosti i chod domácnosti, neboť jeho manželka celodenně pečuje o společnou osmiměsíční dceru. Stěžovatelův otec prodělal operaci kyčle a následující 3 měsíce nebude schopen řídit automobil, kvůli čemuž stěžovatel svého otce vozí a doprovází jej na kontroly k lékařům; zároveň stěžovatel obstarává nákupy a ostatní záležitosti pro domácnost svých rodičů.

[4] Žalovaný ve vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti uvedl, že stěžovatelova tvrzení jsou nepodložená a ani nejsou dostatečná pro přiznání odkladného účinku. Do zaměstnání může stěžovatel dojíždět pomocí veřejné hromadné dopravy – podle veřejných mapových portálů se bydliště stěžovatele nachází zhruba 500 m od vlakového nádraží. Rovněž běžný chod domácnosti lze obstarat i za využití veřejné hromadné dopravy, v dnešní době se stává normou i rozvozová služba, a stěžovatel tedy pro zařízení běžných záležitostí ani nemusí opustit byt. Stěžovatel sice tvrdí, že jeho otec kvůli operaci kyčle nebude moci po dobu 3 měsíců používat automobil, ale vůbec nezdůvodnil, proč by nemohl využívat veřejné hromadné dopravy, proč jej nemůže vozit stěžovatelova manželka apod.

[5] Podle § 107 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek, Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přitom se užije přiměřeně § 73 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[6] Je třeba zdůraznit, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti tam, kde kasační stížnost nemá odkladný účinek ze zákona, je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pouze pro případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[7] Po zhodnocení důvodů uvedených stěžovatelem a okolností projednávané věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nejsou v daném případě splněny.

[8] Ve smyslu výše uvedeného je možnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podmíněna kumulativním naplněním dvou objektivních podmínek. To znamená, že kasační stížnosti lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy má stěžovatel, jenž musí konkretizovat, jakou újmu by pro něj znamenal výkon nebo jiné právní následky napadeného rozhodnutí, z jakých konkrétních okolností to vyvozuje, a uvést její intenzitu (viz např. usnesení zdejšího soudu ze dne 20. 6. 2019, č. j. 1 As 171/2019-48). Hrozící újma musí být závažná a reálná, nikoli pouze hypotetická a bagatelní. Břemeno tvrzení i břemeno důkazní tedy nese stěžovatel. Přiznání odkladného účinku má místo jen tam, kde jeho nezbytnost převáží nad obecným požadavkem právní jistoty opírající se o pravomocná rozhodnutí orgánů veřejné moci.

pokračování

[9] Nejvyšší správní soud v rámci své rozhodovací praxe dospěl k názoru, že „[p]ři posuzování žádosti o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti (§ 73 odst. 2 s. ř. s.) týkající se sankce za přešupek spočívající v zákazu řízení motorových vozidel je nutné poměřovat újmu stěžovatele s újmou, která by mohla vzniknout ostatním účastníkům silničního provozu. Nejvyšší správní soud k přiznání odkladného účinku v obdobných případech přistupuje pouze výjimečně, zpravidla je-li na řízení motorového vozidla existenčně závislý stěžovatel nebo jemu blízká osoba“ (srov. usnesení ze dne 10. 4. 2013, č. j. 6 As 29/2013-80).

[10] Za výjimečné situace lze zpravidla podle dosavadní judikatury Nejvyššího správního soudu považovat ty případy, ve kterých stěžovatel potřebuje vozidlo využívat nejen při hledání zaměstnání, ale též pro dopravu těžce nemocné tchýně pobírající příspěvek na mobilitu (srov. usnesení ze dne 15. 1. 2013, č. j. 1 As 183/2012-33), nebo když stěžovateli, jako řidiči z povolání, hrozila bezprostředně ztráta zaměstnání (např. usnesení ze dne 24. 2. 2012, č. j. 9 As 6/2012-43 nebo usnesení ze dne 21. 2. 2013, č. j. 4 As 8/2013-19). Soud přiměřeně odkazuje též na usnesení ze dne 25. 9. 2008 čj. 2 As 60/2008-103, č. 1763/2009 Sb. NSS, ve kterém uvedl, že jakkoliv práce pojišťovacího makléře je spojena s větší mobilitou, než je to obvyklé u řady jiných zaměstnání, lze po něm požadovat, aby namísto přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přijal soudem uvedená opatření (změna organizace práce, využívání hromadných dopravních prostředků či pomoci třetí osoby), jakkoliv jsou nepochybně značně nepohodlná, popř. též nákladnější.

[11] V posuzované věci stěžovatel jako důvod pro přiznání odkladného účinku uváděl v první řadě nutnost dojíždět denně z Karlových Varů, kde bydlí, do Prahy, kde pracuje. Není však zřejmé, proč by stěžovatel za účelem dojíždění za prací nemohl využít jiných prostředků dopravy, zejména veřejné hromadné dopravy. Ze stěžovatelových tvrzení se ani nepodává, že by řidičské oprávnění potřeboval k samotnému výkonu svého povolání. Z rozhodnutí žalovaného je zřejmé, že stěžovatel byl (přínejmenším v době rozhodnutí žalovaného) vrchním komisařem Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, odboru hospodářské kriminality – z toho ovšem není patrné, že je pro výkon stěžovatelova povolání řidičské oprávnění nutné.

[12] Obdobně lze nahlížet i na obstarávání běžných záležitostí stěžovatelovy domácnosti a domácnosti jeho rodičů. Není jasné, proč by vyřízení každodenních záležitostí stěžovatel nemohl zajistit i bez motorového vozidla, například při využití veřejné hromadné dopravy, popř. proč by s obstaráváním záležitostí nemohli vypomoci i jiní členové jeho rodiny. Ani skutečnost, že stěžovatelova manželka celodenně pečuje o společnou dceru, nevysvětluje, proč by se nemohla na vyřizování každodenních záležitostí podílet rovněž ona. Pokud jde o stěžovatelova otce, zdejší soud konstatuje, že v případě určité povahy a intenzity zdravotních potíží blízkých osob lze o přiznání odkladného účinku uvažovat – viz výše uvedené usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 183/2012-33. V daném případě však z ničeho nevyplyvá, proč by stěžovatelův otec, který po dobu 3 měsíců po prodělané operaci kyčle není schopen řídit automobil, nemohl využít jiných prostředků dopravy či proč mu s dopravou nemůže pomoci jiná blízká osoba (například stěžovatelova manželka).

[13] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že ze stěžovatelových tvrzení nevyplyvá, že by zákaz činnosti řízení motorových vozidel uložený stěžovateli jako kázeňský trest měl představovat závažnou újmu – veškeré jím uváděné důvody svědčí pouze o tom, že stěžovatel a osoby jemu blízké v důsledku rozhodnutí žalovaného o tomto kázeňském trestu přijdou o stupeň komfortu při obstarávání běžných záležitostí, na který jsou zvyklí. Nejedná se

o případ, kdy by trest zákazu činnosti řízení motorových vozidel měl závažný dopad do života stěžovatele či jeho blízkých osob, neboť na možnosti užití motorového vozidla nejsou existenčně závislí.

[14] Co se týče újmy, která hrozí ostatním účastníkům silničního provozu v případě, že by byl odkladný účinek kasační stížnosti přiznán, Nejvyšší správní soud podotýká, že naopak její závažnost nelze podceňovat. Stěžovatel totiž překročil nejvyšší povolenou rychlost mimo obec o 52 km/h, přičemž takové jednání je nutné považovat za riskantní a nebezpečné pro stěžovatele samotného i pro ostatní účastníky silničního provozu, kterým by v návaznosti na stěžovatelovo jednání při střetu zpravidla hrozila vážná újma na zdraví či smrt (srov. obdobně usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 9. 2018, č. j. 8 As 190/2018-47).

[15] S ohledem na okolnosti případu posoudil zdejší soud újmu, která by mohla vzniknout ostatním účastníkům silničního provozu přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti jako nepoměrně větší, než je újma, která jeho nepřiznáním vznikne stěžovateli. První podmínka pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti tak nebyla naplněna, z tohoto důvodu nebylo možné odkladný účinek kasační stížnosti přiznat. Soud se proto již blíže nezabýval druhou podmínkou pro přiznání odkladného účinku, totiž tím, zda by přiznání odkladného účinku nebylo v rozporu s veřejným zájmem.

[16] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud návrh stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. zamítl. Tím Nejvyšší správní soud žádným způsobem nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í :

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 13. listopadu 2023

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu